

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 35

Vydána dne 30. června 1960

Cena 80 haléřů

OBSAH:

91. Vládní nařízení o správním řízení

91

VLÁDNÍ NAŘÍZENÍ

ze dne 24. června 1960

o správním řízení

Vláda Republiky československé nařizuje podle § 45 zákona č. 65/1960 Sb., o národních výborech:

Část první

Řízení před národními výbory

Základní zásady řízení

§ 1

(1) Národní výbory zajišťují ochranu a uskutečňování práv a oprávněných zájmů občanů a organizací v souladu se zájmy a s rozvojem socialistického státu a společnosti pracujících. Vychovávají občany k dodržování zákonů a pravidel socialistického pořádku ve společnosti, k dobrovolnému a uvědomělému plnění povinností ke společnosti a státu a k úctě k právům spoluobčanů.

(2) V řízení, v němž rozhodují o právech a oprávněných zájmech občanů a organizací nebo o jejich povinnostech, postupují národní výbory tak, aby řízení co nejúčinněji napomáhalo uskutečnění těchto cílů.

§ 2

(1) Národní výbory se svědomitě a odpovědně zabývají každou projednávanou věcí. Občanům a organizacím, o jejichž práva, oprávněné zájmy nebo povinnosti v řízení jde (účastníkům řízení), dají národní výbory vždy příležitost, aby mohli svá práva a oprávněné zájmy účinně obhájit. Poskytují

jim potřebnou pomoc a poučení a pečují, aby neutrpěli v řízení újmu pro nedostatek znalostí předpisů.

(2) Národní výbory dbají, aby se účastníci řízení činně podíleli na přípravě i vydávání opatření, která se jich týkají, a aby byli přesvědčeni o jejich správnosti. Zabezpečují, aby účastníci řízení, kteří nemohou v řízení jednat samostatně nebo jejichž pobyt není znám, byli v řízení řádně zastoupeni; je-li to k hájení jejich zájmů nutné, ustanoví jim opatrovníka.

§ 3

Národní výbory využívají řízení k rozvíjení své organizátorské a výchovné činnosti a k prohlubování účasti pracujících na správě státu. V řízení postupují v těsné součinnosti s pracujícími a s jejich společenskými organizacemi a opírají se o jejich zkušenosti, podněty a pomoc. Vysvětlují účastníkům řízení účel svých opatření a objasňují jim souvislost projednávané věci s plněním úkolů hospodářské a kulturní výstavby.

§ 4

Národní výbory dbají, aby řízení probíhalo rychle, hospodárně a bez zbytečného zatěžování občanů.

Příslušnost

§ 5

(1) Jsou-li věcně příslušné národní výbory, rozhodují o právech, oprávněných zájmech a povinnostech občanů a organizací v běžných věcech místní a městské národní výbory, v ostatních věcech okresní národní výbory.

(2) Výpočet běžných věcí, v nichž rozhodují místní a městské národní výbory, je obsažen v příloze k tomuto nařízení.

§ 6

(1) Národní výbory zahajují řízení na návrh nebo z vlastního podnetu.

(2) Návrh na zahájení řízení lze podat u místního (městského) národního výboru, i když tento národní výbor není příslušný rozhodnout ve věci.

(3) Místní (městský) národní výbor poskytne účastníkovi řízení potřebnou pomoc při uplatňování jeho práv, provede podle svých možností potřebná šetření, a není-li příslušný rozhodnout ve věci, předloží návrh se svým stanoviskem příslušnému národnímu výboru.

§ 7

Místní příslušnost národního výboru se řídí podle bydliště občana (sídla organizace), popřípadě podle posledního bydliště nebo pobytu (sídla). Ve věcech, kde jde o nějakou činnost, se příslušnost řídí místem této činnosti, a ve věcech, týkajících se nemovitosti, místem, kde nemovitost je. V případech, kde by bylo místně příslušných několik národních výborů, provede řízení národní výbor, který je první zahájil, pokud se zúčastněné národní výbory jinak nedohodnou. V pochybnostech určí místní příslušnost národní výbor vyššího stupně.

Podklad pro rozhodnutí

§ 8

(1) Národní výbor příslušný k rozhodnutí ve věci je povinen zjistit co nejpřesněji a nejúplněji stav věci. Tento národní výbor proto provede, pokud to již neučinil místní (městský) národní výbor podle § 6, potřebná šetření, a to popřípadě na místě samém, vyslechne svědky, kteří mohou přispět k objasnění věci, opatří si v nezbytných případech znalecký posudek, vyžádá si potřebné listiny, popřípadě si opatří jiné podklady. Při opatřování pod-

kladů pro rozhodnutí účastníci řízení úzce spolupracují s národním výborem; k jejich návrhům musí národní výbor vždy zaujmout stanovisko.

(2) Národní výbor může místo důkazu připustit čestné prohlášení účastníka řízení. Před sepsáním čestného prohlášení musí být účastník řízení upozorněn na trestní následky nepravdivých údajů v prohlášení. Čestné prohlášení nemůže národní výbor připustit, brání-li tomu obecný zájem nebo byla-li by tím porušena rovnost mezi účastníky řízení.

(3) O ústních prohlášeních a o důležitých úkonech v řízení sepíše národní výbor zápis.

§ 9

Národní výbory musí dát účastníkům řízení příležitost, aby se mohli před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění. Za tím účelem mohou účastníci řízení nahlížet do spisů, s výjimkou zápisů o hlasování, a pořádku si z nich opisy. Národní výbor učiní opatření, aby nahlédnutím do spisů nebylo porušeno státní, hospodářské nebo služební tajemství. Zachování služebního tajemství není však důvodem pro to, aby byly vyloučeny z nahlédnutí části spisů obsahující zjištěné okolnosti, které jsou nebo mohou být podkladem pro rozhodnutí.

Rozhodnutí

§ 10

(1) Rozhodnutí musí být v souladu se zákony a s ostatními právními předpisy, musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a co nejlépe zajišťovat ochranu práv a oprávněných zájmů občanů a organizací ve shodě s obecným zájmem.

(2) Rozhodnutí se nevzdá, jestliže účastníci řízení mezi sebou uzavřeli se schválením národního výboru smír. Národní výbor schválí smír, je-li ve shodě s právními předpisy a s obecným zájmem.

§ 11

V jednoduchých věcech rozhodne národní výbor bezodkladně po podání návrhu. V ostatních případech rozhodne zpravidla do 30 dnů. Nemůže-li v této lhůtě rozhodnout pro zvláštní složitost věci nebo z jiných důležitých důvodů, vyrozumí o tom účastníky řízení s uvedením důvodů a sdělí jim lhůtu, v níž rozhodne.

§ 12

[1] Rozhodnutí musí být náležitě odůvodněno a musí obsahovat poučení o odvolání.

[2] Odůvodnění musí být přesvědčivé, aby z něho byla patrna správnost rozhodnutí a aby občany vychovávalo k dobrovolnému a ukázněnému plnění jejich povinností. Odůvodnění není třeba, vyhovuje-li se v rozhodnutí všem účastníkům řízení v plném rozsahu.

[3] Poučení o odvolání obsahuje údaj, zda je rozhodnutí konečné či zda je možno se proti němu odvolat, do jaké lhůty a kde má být odvolání podáno. Bylo-li dáno nesprávné nebo neúplné poučení o odvolání nebo chybě-li v rozhodnutí poučení o odvolání a účastník řízení proto podal odvolání po lhůtě, považuje se odvolání za podané včas.

§ 13

Rozhodnutí se vydává písemně. Rozhodnutí, které bylo vyhlášeno ústně v přítomnosti účastníka řízení, se písemně nevydává, vzdá-li se účastník řízení doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

§ 14

[1] Rozhodnutí se doručuje do vlastních rukou adresátových.

[2] Nebyl-li adresát zastížen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, uvědomí jej doručovatel vhodným způsobem, že rozhodnutí určené do jeho vlastních rukou přijde mu doručit znovu v den a hodinu uvedenou v oznámení. Zůstane-li i nový pokus o doručení bezvýsledný, uloží se rozhodnutí na poště nebo u místního národního výboru a adresát se o tomto uložení vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát rozhodnutí do 3 dnů od jeho uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení rozhodnutí, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

[3] Adresátovi, jehož pobyt není znám, lze doručit tak, že se rozhodnutí vyhlásí po dobu 15 dnů veřejnou vyhláškou; poslední den této lhůty se považuje za den doručení.

[4] Odepře-li adresát bezdůvodně přijmout rozhodnutí, považuje se rozhodnutí za doručené dnem, kdy bylo přijetí odepřeno; na to musí být adresát doručovatelem upozorněn.

Odvolací řízení

§ 15

[1] Proti rozhodnutí se lze odvolat.

[2] Odvolání však není přípustné,

a) stanoví-li toto nařízení nebo jiný právní předpis výslovně, že se nelze odvolat, nebo

b) podává-li je osoba, která není účastníkem řízení, nebo

c) podává-li je účastník řízení, který se odvolání písemně nebo ústně do protokolu vzdal.

§ 16

[1] Odvolání se podává ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, a vzdal-li se účastník řízení doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, do 15 dnů ode dne ústního vyhlášení rozhodnutí. Odvolání se podává u národního výboru, který rozhodnutí vydal.

[2] Do lhůty se nepočítá den, kdy rozhodnutí bylo doručeno (ústně vyhlášeno). Případně-li konec lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den. Lhůta je zachována, bylo-li odvolání před jejím uplynutím odevzdáno k poštovní dopravě. V pochybnostech se považuje lhůta za zachovanou.

§ 17

[1] Včas podané odvolání má odkladný účinek.

[2] Národní výbor může odkladný účinek odvolání vyloučit, je-li pro naléhavý obecný zájem okamžitý výkon rozhodnutí nezbytný; naléhavost obecného zájmu je třeba řádně odůvodnit. Proti rozhodnutí, kterým se vylučuje odkladný účinek odvolání, se nelze odvolat.

§ 18

[1] O odvolání proti rozhodnutí odboru národního výboru rozhoduje příslušná komise tohoto národního výboru, a není-li zřízena, jeho rada.

[2] Rozhodovala-li v první stolici komise národního výboru, rozhoduje o odvolání proti jejímu rozhodnutí rada tohoto národního výboru.

[3] Rozhodovala-li v první stolici rada místního národního výboru, rozhoduje o odvolání proti jejímu rozhodnutí národní výbor na svém plenárním zasedání.

§ 19

O odvolání proti rozhodnutí orgánu místního (městského) nebo okresního národního výboru o dávkách a službách sociálního zabezpečení rozhoduje obdobný orgán národního výboru nejbližší vyššího stupně.

§ 20

O podaném odvolání, o nových tvrzeních odvolatelových a o výsledcích řízení doplněného po podaném odvolání, zejména o nově provedených důkazech, musí být vyrozuměni všichni účastníci řízení.

§ 21

Orgán národního výboru, který vydal rozhodnutí, může sám v plném rozsahu vyhovět odvolání, netýká-li se rozhodnutí jiného účastníka řízení než odvolatele nebo souhlasí-li s tím ostatní účastníci řízení.

§ 22

[1] Nemůže-li nebo nehodlá-li orgán národního výboru, který rozhodnutí vydal, sám vyhovět odvolání, předloží je neprodleně se zprávou o výsledcích doplněného řízení a se svým stanoviskem odvolacímu orgánu (§§ 18 a 19).

[2] Je-li odvolání důvodné, odvolací orgán rozhodnutí změní nebo zruší; jinak je zamítne. Bylo-li podáno odvolání opožděné nebo nepřijatelné, odvolací orgán přezkoumá, zda není důvodu ke zrušení nebo změně rozhodnutí mimo odvolací řízení; jinak odvolání rovněž zamítne.

[3] Nerozhoduje-li o odvolání národní výbor vyššího stupně (§ 19), opírá se odvolací orgán v otázkách vyžadujících zvláštní odborného posouzení (např. ve věcech hygienické a protiepidemické péče, ve věcech vodohospodářských apod.), zpravidla o odborné vyjádření orgánu národního výboru vyššího stupně.

[4] Proti rozhodnutí o odvolání, vydanému odvolacím orgánem, se již nelze dále odvolat.

§ 23

Odvolací řízení je třeba provést urychleně, aby o odvolání mohlo být rozhodnuto zpravidla do 30 dnů ode dne, kdy bylo podáno. Nemůže-li národní výbor v této lhůtě rozhodnout pro zvláštní složitost věci nebo z jiných důležitých důvodů, vyrozumí o tom účastníky řízení s uvedením důvodů, a sdělí jim lhůtu, v níž rozhodne.

§ 24

Přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení

[1] Národní výbory mají právo v případech stanovených v zákoně o národních výborech rušit,

popřípadě měnit vydaná rozhodnutí i mimo odvolací řízení, a to buď z vlastního nebo jiného podnětu, zejména ke stížnosti pracujících nebo podle výsledku kontrolní činnosti.

[2] Při rušení nebo změně rozhodnutí musí národní výbor dbát, aby práva nabytá v dobré víře byla co nejméně dotčena.

[3] Proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 1 plenárním zasedáním národního výboru nebo radou okresního nebo krajského národního výboru se nelze odvolat.

§ 25

Přezkoumání rozhodnutí na základě protestu prokurátora

[1] Byl-li protest prokurátora podán u orgánu národního výboru, který rozhodnutí vydal, může tento orgán sám své rozhodnutí zrušit nebo nahradit rozhodnutím odpovídajícím zákonu. Nehodlá-li tento orgán protestu vyhovět, předloží jej ve lhůtě v protestu určené orgánu příslušnému podle zákona o národních výborech přezkoumávat jeho rozhodnutí mimo odvolací řízení.

[2] Proti rozhodnutí o protestu prokurátora se nelze odvolat.

Správní exekuce

§ 26

[1] Rozhodnutí národních výborů, smíry před nimi uzavřené a výkazy nedoplatek jimi sestavené se vykonávají správní exekucí. Lze však k ní přikročit teprve potom, když výzva a přesvědčování k dobrovolnému splnění povinnosti uložené v rozhodnutí se minou účinkem.

[2] Rozhodnutí národního výboru lze vykonat, není-li proti němu přípustný opravný prostředek nebo nemá-li opravný prostředek odkladný účinek. Výkaz nedoplatek lze vykonat, byl-li sestaven na základě vykonatelného rozhodnutí nebo na základě dlužníkovy povinnosti stanovené právním předpisem zaplatit bez vydání zvláštního rozhodnutí.

[3] Rozhodnutí národních výborů, smíry před nimi uzavřené a výkazy nedoplatek jimi sestavené jsou exekučním titulem též pro soudní exekuci.

§ 27

Správní exekuci provádí místní (městský) národní výbor, pokud její výkon zvláštní předpisy nesvěřují okresnímu národnímu výboru nebo pokud její výkon okresní národní výbor nevyhradil.

Exekuce pro nepeněžitě nároky

§ 28

(1) Prostředky exekuce k vymáhání nepeněžitých nároků jsou zpravidla náhradní výkon nebo peněžní pokuta.

(2) Náhradní výkon spočívá v tom, že se plnění uložené v rozhodnutí provede na náklad a nebezpečí povinného.

(3) Nemá-li náhradní výkon podle povahy věci možný nebo účelný, vymáhá se splnění povinnosti uložené v rozhodnutí ukládaním pokut; jednotlivá pokuta nesmí přesahovat částku 200 Kčs a úhrn všech uložených pokut částku 500 Kčs.

(4) Nelze-li účelu exekuce dosáhnout jinými prostředky, může být povinnost uložená v rozhodnutí výjimečně vynucena i přímou, např. předvedením, odnětím věci nebo listiny, vyklizením bytu, nemovitosti nebo jejich částí.

(5) O zamýšleném vyklizení je třeba povinnou osobu vyrozumět 48 hodin předem. Při vyklizení je třeba dbát, aby vyklizované věci nebyly poškozeny. Vyklizované věci se odevzdají povinné osobě; není-li to možné, zařídí národní výbor úschovu těchto věcí na náklad povinné osoby.

§ 29

(1) Proti jednotlivým exekučním úkonům nebo opatřením lze podat námitky národnímu výboru provádějícímu exekuci.

(2) Námitky mají odkladný účinek jen,

- a) směřují-li proti výzvě k plnění při exekuci vyklizením,
- b) směřují-li proti uložení pokuty,
- c) uplatňuje-li se v nich, že vymáhané plnění již bylo provedeno nebo že ještě neuplynula lhůta k plnění,
- d) uplatňuje-li v nich třetí osoba k předmětu exekuce právo, jež výkon exekuce nepřipouští.

(3) Pro řízení o námitkách platí obdobně předpisy o odvolacím řízení.

§ 30

Exekuce pro peněžitě nároky

Postup při správní exekuci pro pohledávky daní a poplatků upravují zvláštní předpisy. O postupu při správní exekuci pro ostatní peněžitě nároky platí obdobně předpisy o postupu při správní exekuci pro pohledávky daní.

§ 31

Náklady řízení

(1) Náklady řízení vzniklé národnímu výboru nese národní výbor. Národní výbor hradí také nutné hotové výdaje a výdělěk, který prokazatelně ušel svědkovi; nárok svědka zamkává, neuplatnil-li jej do 3 dnů po svém výsledku.

(2) Náklady, které v řízení vzniknou účastníkovi řízení, nese účastník sám. Národní výbor může uložit účastníkovi, aby hradil i náklady řízení, které vznikly národnímu výboru zaviněním účastníka, zejména jeho svévolným nebo úmyslným protahováním řízení. Národní výbor může účastníkovi také uložit, aby nahradil ostatním účastníkům řízení náklady, které vznikly jeho zaviněním.

Část druhá

Řízení před jinými orgány

§ 32

Podle tohoto nařízení se postupuje obdobně i v řízení, v němž jiné orgány státní správy rozhodují o právech, právních zájmech nebo povinnostech občanů a organizací; o odvolání proti rozhodnutí těchto orgánů rozhoduje, nejde-li o rozhodnutí ústředního orgánu, orgán nejbližší vyššího stupně.

Část třetí

Závěrečná ustanovení

§ 33

V řízení je třeba šetřit imunit a výsad přiznávaných mezinárodním právem, mezinárodními smlouvami uzavřenými Československou republikou nebo československými právními předpisy.

§ 34

(1) Podle tohoto nařízení se postupuje, pokud ustanovení zvláštních předpisů nestanoví jinak; zrušují se však ustanovení, která upravují příslušnost k rozhodování o odvolání v rozporu s tímto nařízením.

(2) Dále se zrušují

- a) vládní nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních (správní řád),
- b) vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 73/1955 Ú. l., kterou se vydávají podrobnější předpisy o řízení ve věcech správních.

[3] Nedotčeny zůstávají předpisy o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracovních a zatím též předpisy o trestním řízení správním, včetně ustanovení o příslušnosti orgánů národních výborů k provádění tohoto řízení. Rovněž nedotčeny zůstávají předpisy o příslušnosti orgánů hygienické a protiepidemické péče.

§ 35

Ustanovení tohoto nařízení platí i pro řízení zahájená přede dnem počátku jeho účinnosti.

§ 36

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne 1. července 1960; provedou je všichni členové vlády.

Široký v. r.

Dolanský v. r.	Poláček v. r.
Kopecký v. r.	Štrougal v. r.
Barák v. r.	Uher v. r.
inž. Šimůnek v. r.	Beran v. r.
inž. Jankovcová v. r.	Jonáš v. r.
dr. Kyselý v. r.	dr. Kahuda v. r.
Plojhar v. r.	Reitmaier v. r.
David v. r.	dr. Škoda v. r.
Đuríš v. r.	dr. Vlasák v. r.
Krajčír v. r.	Brabec v. r.
Krosnář v. r.	inž. Černý v. r.
generál armády Lomský v. r.	dr. Neuman v. r.
Machačová v. r.	Ouzký v. r.
dr. Nejedlý v. r.	Pospíšil v. r.
inž. Páčík v. r.	

**Rozhodovací pravomoc místních a městských národních výborů
v běžných věcech občanů a organizací**

Místní a městské národní výbory vyřizují a rozhodují na jednotlivých úsecích své činnosti tyto běžné věci občanů a organizací:

Na úseku zemědělství

- rozhodují o přikázání zemědělské půdy do užívání a činí ostatní opatření k zajištění zemědělské výroby
 - vládní nařízení č. 50/1955 Sb., o některých opatřeních k zajištění zemědělské výroby
- spolupůsobí při provádění hospodářsko-technických úprav pozemků, zejména projednávají a pokoušejí se vyřídít dohodou připomínky vlastníků a uživatelů pozemků proti navrženým pozemkovým úpravám, vyhláší vyložení a schválení projektu těchto úprav
 - vládní nařízení č. 47/1955 Sb., o opatřeních v oboru hospodářsko-technických úprav pozemků,
 - vyhláška č. 27/1958 Ú. l., kterou se vydávají prováděcí předpisy k vládnímu nařízení o opatřeních v oboru hospodářsko-technických úprav pozemků
- rozhodují o opatřeních k hubení škůdců rostlin
 - zákon č. 188/1950 Sb., o zdokonalení rostlinné výroby,
 - vyhláška č. 118/1951 Ú. l., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o zdokonalení rostlinné výroby
- zjišťují zemědělskou půdu, kterou je účelné přeměnit na půdu ornou, projednávají přeměnu s vlastníky (uživateli) půdy a v odůvodněných případech jim ukládají provést přeměnu na ornou půdu
 - zákon č. 48/1959 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,
 - vyhláška č. 7/1960 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
- ukládají povinné používání strojených hnojiv zemědělcům, kteří mají předpoklady pro řádné obdělání svých polí a při tom neplní své výrobní a dodávkové úkoly
 - vyhláška č. 178/1959 Ú. l., o hospodaření se strojenými hnojivy v roce 1960
- projednávají s pěstiteli chmele a rozepisují na ně rozsah obnovy a rozšíření chmelnic
 - zákon č. 39/1957 Sb., o chmelařských výrobních oblastech, chmelařských polohách, povinném známkování chmele a o evidenci chmelnic,
 - vyhláška č. 141/1957 Ú. l., o evidenci, obnově, rušení a udržování chmelnic
- rozhodují o vykácení odumřelých, odumřajících a přestárlých ovocných stromů
 - vyhláška č. 220/1956 Ú. l., o vykácení odumřelého, odumřajícího a přestárlého ovocného stromoví
- dávají souhlas k porážce nebo k prodeji prasnic k jatečním účelům
 - vyhláška č. 1005/1949 Ú. l., o povinném zástavu prasnic, o výkupu a zclizování selat k dalšímu chovu a o hlášení a evidenci prasnic a selat, ve znění vyhlášky č. 1093/1949 Ú. l. I
- udělují povolení k prodeji telat k jatečním účelům
 - vyhláška č. 138/1952 Ú. l., o opatřeních k zajištění odchovu telat a o regulaci jejich porážek
- udělují povolení k porážce ovčího bravu k jatečným účelům, jde-li o první nebo druhou porážku u téhož chovatele v témže roce
 - vyhláška č. 131/1958 Ú. l., o úpravě chovu ovčího bravu a o jeho chovných oblastech
- udělují povolení k domácí porážce prasat, pokud nejsou příslušné okresní národní výbory
 - vyhláška č. 170/1959 Ú. l., o domácích porážkách prasat a o výkupu kůží z těchto porážek
- vydávají chovatelům skotu, prasat a ovcí potvrzení o hlášení přirůstku nebo úbytku ve stavu těchto zvířat

- vyhláška č. 172/1957 Ú. 1., o hlášení změn ve stavu některých hospodářských zvířat
- v místech, kde lze počítat s větším rozsahem sběru odpadů vhodných ke krmení, organizují provádění sběru a odběru odpadu, ukládají vlastníkům (uživatelům, správám) domů zřídit stálé domovní sběrný a ustanoví osobu odpovědnou za řádné a zdravotně nezávadlé provádění sběru, a určují se souhlasem okresního národního výboru odběratele (především státní statek nebo jednotné zemědělské družstvo) k odběru odpadů
 - vyhláška č. 190/1954 Ú. 1., o sběru a využití odpadů vhodných ke krmení hospodářských zvířat
 - při vzniku nebezpečné nákazy hospodářských zvířat nebo podezření z ní nařizují prozatím tato opatření
 - karanténu zvířat před jejich zařazením do hromadného ustájení,
 - zákaz přemístování, přepravování nebo uvádění do oběhu zvířat nemocných nebo podezřelých, jakož i výrobků a surovin z nich,
 - povinnost hlásit neprodleně místnímu národnímu výboru každé uhynutí nebo poražení (usmrcení) zvířete,
 - izolace, střežení, pozorování, označení a evidenci zvířat, oddělené uschování a střežení uhynulých zvířat, zákaz otvírat nebo odstraňovat uhynulá zvířata z jejich stanovišť bez souhlasu obvodního veterinárního lékaře,
 - zákaz nebo omezení používání studní, napajedel, brodišť apod., jakož i cest a silnic zvířaty, zákaz nebo omezení volného pobíhání psů, koček, drůbeže a jiných volných zvířat.
 - izolaci osob nebo jiné omezení osobního styku, zákaz nebo omezení distribuce a použití krmiv ohrožujících zdraví zvířat
 - vydávají zdravotní a průvodní listy, které opravňují ke zcizení a přemístění hospodářských zvířat
 - zákon č. 187/1950 Sb., o zdokonalení živočišné výroby,
 - vyhláška č. 141/1951 Ú. 1., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o zdokonalení živočišné výroby, ve znění vyhlášek č. 226/1954 Ú. 1., č. 238/1955 Ú. 1. a č. 120/1956 Ú. 1.
 - stanoví výměrem jednotlivě hospodářcím rolníkům dodávkové úkoly hlavních druhů zemědělských výrobků
 - projednávají s jednotlivě hospodářcím rolníky nedostatky zjištěné při plnění stanovených dodávkových úkolů a činí opatření k jejich odstranění, rozhodují o přiměřené změně nebo zrušení výměru a o vymáhání stanovených úkolů
 - rozhodují o sporech ze smluv mezi výkupní organizací a jednotlivě hospodářcím rolníky o dodávce zemědělských výrobků a rozhodují o změně, přiměřeném snížení nebo promítnutí závazků z těchto smluv, popřípadě o jejich vymáhání
 - zákon č. 51/1959 Sb., o výkupu zemědělských výrobků,
 - vyhláška č. 162/1959 Ú. 1., o výkupu zemědělských výrobků
 - v rámci dávek stanovených okresním národním výborem určují množství surového palivového dříví, které se nevykupuje a které si vlastníci (uživatelé) lesů ponechají pro vlastní potřebu
 - vydávají potvrzení o řádném nabytí použitého dříví, které má být přijato k pořezu ve mzdu nebo k výměně za řezivo
 - vyhláška č. 32/1960 Sb., o výkupu surového dříví a o mimořádném zásobování dřívím
 - obstarávají úkoly bezpečnostního technika pro jednotlivě hospodářcím rolníky a činí opatření s tím spojená, zejména s výhradou dodatečného schválení orgány inspekce práce nařizují okamžité zastavení nebezpečného stroje nebo zařízení a vylučují z práce osoby, které hrubě porušují předpisy o bezpečnosti při práci
 - zákon č. 51/1954 Sb., o bezpečnosti při práci v jednotných zemědělských družstvech a u jednotlivě hospodářcím rolníků
- Na úseku hospodaření s byty**
- rozhodují o zápisu uchazeče o byt do místního seznamu, popřípadě místního pořadníku a určují pořadí
 - schvalují pořadníky zaměstnanců organizací a družstevníků (netýká se však stavebních bytových družstev zřízených podle zákona č. 27/1959 Sb., o družstevní bytové výstavbě)

Shírka zákonů č. 91/1960

- rozhodují o přidělení bytu a o zrušení nájemního poměru, nenastěhuje li se nájemník do přiděleného bytu ve stanovené lhůtě
- rozhodují ve věcech nájemního, jakož i o vedlejších platech s nájemným spojených
- dávají přivolení ke směně bytů a k podnájmům
- rozhodují o zrušení nájemních smluv u směň bytů sjednaných ze zistných důvodů nebo na oko
- vydávají příkazy k vyklizení bytu a v souvislosti s tím rozhodují o zrušení smluv o užívání bytů
- rozhodují o přidělení náhradního bytu (poskytnutí náhradního ubytování) osobám, které jsou povinny na příkaz národního výboru se z bytu vystěhovat
- rozhodují o náhradě stěhovacích nákladů při vyklizení bytu
- rozhodují v pochybnostech, zda určitý byt má povahu zaměstnaneckého bytu (nová působnost podle tohoto nařízení)
- dávají souhlas k sloučení bytu a k užívání bytu k jiným účelům než k bydlení a rozhodují o úpravě místností, které jsou určeny nebo jichž se užívá k jiným účelům než k bydlení, na byt

zákon č. 67/1956 Sb., o hospodaření s byty, vyhláška č. 57/1957 Ú. l., kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o hospodaření s byty,

vládní nařízení č. 71/1960 Sb., o rozšíření pravomocí a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů (§ 3 odst. 2)

Na úseku hospodaření s ostatními místnostmi

- rozhodují o přidělení nebytových místností pro orgány a organizace místního významu, nepřesahují-li místnosti v jednotlivém případě maximální výměru stanovenou okresním národním výborem, nejvýše 200 m²
- rozhodují o nájemném a o vedlejších platech spojených s užíváním těchto místností
- rozhodují o zrušení nájemních smluv nebo užívacích práv k místnostem, o příkazech k jejich vyklizení, o podmínkách k užívání místností, o náhradě skutečné škody vzniklé dosavadními uživateli, jde-li o místnosti, které místní národní výbory přidělují

zákon č. 111/1950 Sb., o hospodaření s některými místnostmi,

vládní nařízení č. 172/1950 Sb., kterým se provádí zákon o hospodaření s některými místnostmi.

vládní nařízení č. 52/1955 Sb., o přesunu působnosti ve věcech hospodaření s některými místnostmi,

směrnice vlády ze dne 20. května 1959 pro činnost výkonných orgánů národních výborů při plánovitém hospodaření s nebytovými místnostmi, částka 42/1959 Ú. l., vládní nařízení č. 71/1960 Sb. (§ 3 odst. 2)

Na úseku soukromého bytového majetku

- rozhodují o použití peněz převedených u soukromého bytového majetku na účet oprav domu, zřízený podle zákona č. 80/1952 Sb., o domovní dani
 - vládní vyhláška č. 236/1954 Ú. l., o bytovém hospodářství národních výborů
- rozhodují o poskytnutí půjčky na úhradu nákladů (části nákladů) spojených s prováděním větších oprav nájemních domů, které jsou bytovým majetkem v soukromém vlastnictví
 - směrnice č. 198/1957 Ú. l., o půjčkách na udržování soukromého bytového majetku

Na úseku výstavby

- A. Místní národní výbory, které jsou stavebními úřady prvního stupně,
 - vydávají územní rozhodnutí k řešení všech jednotlivých otázek v oboru územního plánování
 - rozhodují ve všech věcech svěřených jim stavebními předpisy.
- B. Místní národní výbory, které nejsou stavebními úřady prvního stupně,
 - vydávají rozhodnutí o umístění stavby pro rodinné domky a jiné drobné stavby, je-li schválen podrobný územní plán nebo jiné podrobné podklady, které opatřil nadřízený národní výbor, a dále rozhodnutí o umístění stavby pro účelové stavby jednotných zemědělských družstev v souladu s potvrzeným technicko-ekonomickým rozhořem
 - vydávají rozhodnutí o přípustnosti stavby u jednotlivých adaptací a drobných zemědělských staveb do výše rozpočtové částky Kčs 25 000, mohou-li zajistit při rozhodování účast stavebního odborníka.

Jen na základě zmocnění okresního národního výboru a v rozsahu jím stanoveném

- vydávají rozhodnutí o přípustnosti stavby při změnách drobných soukromých staveb, jimiž se mění půdorysné uspořádání, nemění li se však půdorysná velikost a výškové zastavení těchto staveb,

pro jednotlivé adaptace a drobné zemědělské stavby jednotných zemědělských družstev v případech, kdy rozpočtová částka převyšuje Kčs 25 000,

pro dočasné stavby, má-li stavba sloužit svému účelu nejdéle dva roky,

pro pomocné stavby,

pro drobné stavby s výjimkou rodinných domků, nepřesahuje-li náklad na stavbu Kčs 50 000,

pro rodinné domky v případech, kdy jde o soustředěnou výstavbu rodinných domků prováděnou dodavatelským způsobem podle územního plánu a podle schválených typových podkladů,

pro změny stavby nebo práce, odstraňující účinky opotřebení stavby, nepřesahuje-li náklad Kčs 50 000,

pro stavby energetických děl, které svým rozsahem a významem nepřesahují územní obvod místního národního výboru,

- vydávají v těchto případech povolení k uvedení stavby nebo její provozně ucelené části do trvalého provozu (užívání),

- vydávají povolení ke zboření přízemních staveb

zákon č. 84/1958 Sb., o územním plánování,

zákon č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu,

vyhláška č. 144/1959 Ú. l., kterou se provádí zákon o stavebním řádu,

vyhláška č. 153/1959 Ú. l., o územním plánování

Na úseku vodního hospodářství

- povolují stavby studní (s výjimkou artézských) s odhěrem vody do 0.5 l/sek. a odběry z povrchových vod do 0.5 l/sek., nevypouští li uživatel závadné odpadní vody a je-li zachováno stanovené průtokové minimum v toku

vládní nařízení č. 71/1960 Sb. (§ 6 odst. 5)

Na úseku vnitřní správy

- provádějí sňatkové ohřady, povolují uzavření manželství před místním národním výborem, v jehož obvodu nemá žádný ze snoubenců trvalý pobyt

- rozhodují ve věcech matričních, pokud nejsou vyhrazeny okresnímu národnímu výboru, zejména provádějí zápisy do matričních knih, změny matričních zápisů, zejména změnu zápisu jména nebo příjmení českého nebo slovenského původu, jsou-li v matrice nesprávně pravopisně zapsány, označují v matrice za hlavní jméno, pod nímž je občan obecně znám

zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, zákon č. 269/1949 Sb., o matrikách, ve znění vládních nařízení č. 34/1958 Sb. a 93/1958 Sb.,

vyhláška č. 182/1959 Ú. l., kterou se vydávají bližší předpisy k zákonu o matrikách

- ověřují opisy listin a podpisy na listinách, nejde-li o listiny, jichž se má použít v cizině, nebo o listiny vojenské, občanské průkazy a listiny jim na roveň postavené

vládní nařízení č. 15/1953 Sb., o ověřování listin a podpisů na listinách národními výbory

- zapisují do občanských průkazů údaje o narození, osvojení a úmrtí dětí mladších 15 let, dále o uzavření manželství, ovdovění a rozvodu, pokud při něm nedošlo ke změně příjmení a jména občana a vydávají potvrzení o pobytu

zákon č. 75/1957 Sb., o občanských průkazech,

zákon č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizincům, ve znění zákona č. 76/1957 Sb.,

vyhláška č. 5/1958 Ú. l., kterou se vydávají podrobnější předpisy o občanských průkazech,

vyhláška č. 6/1958 Ú. l., kterou se vydávají podrobnější předpisy o hlášení pobytu občanů Československé republiky

- vydávají osvědčení o československém státním občanství v případech, kdy tato pravomoc na ně byla přenesena nadřizovaným národním výborem

zákon č. 194/1949 Sb., o nabytí a pozbytí československého státního občanství, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 73/1958 Sb.)

Sbírka zákonů č. 91/1960

- rozhodují o upozornění občanů na chyby a nesprávnosti v seznamech voličů a o návrzích na opravu těchto seznamů
 - zákon č. 27/1954 Sb., o volbách do Národního shromáždění, ve znění zákona č. 37/1960 Sb.,
 - zákon č. 7/1954 Sb. SNR, o volbách do Slovenské národní rady, ve znění zákona č. 38/1960 Sb.,
 - zákon č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů
- povolují prodloužení stanovené prodejní doby závodů veřejného stravování (uzavírací hodiny při tanečních zábavách apod.)
 - vyhláška č. 190/1956 Ú. l., o prodejní době prodejen a závodů veřejného stravování
- vydávají povolení k jednorázovému odběru jedu zákonně opatření č. 23/1955 Sb., o jidech a látkách škodlivých zdraví,
 - vyhláška č. 193/1955 Ú. l., o vydávání povolení k zacházení s jedy a o evidenci jedů
- rozhodují o přidělení, zrušení a změně popisných a orientačních čísel domů
 - zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu
- rozhodují o žádostech za poskytnutí ochrany držby proti svémocnému rušení
 - občanský zákoník č. 141/1950 Sb.
- povolávají občany k součinnosti v požární ochraně a ukládají jim osobní a věcnou pomoc při zásahu nebo cvičení jednotek požární ochrany,
- ukládají občanům odstranění požárních závad zjištěných při požárních prohlídkách,
- rozhodují o náhradě ztráty na výdělku a přiznávají náhradu příslušníkům veřejných požárních jednotek a osobám v pracovním poměru, které poskytnou osobní pomoc pro účely požární ochrany a poskytují náhradu škody v oboru požární ochrany
 - zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně,
 - vyhláška č. 106/1959 Ú. l., o organizaci požární ochrany,
 - vládní nařízení č. 12/1951 Sb., o náhradě škody příslušníkům hasičstva a jiným osobám v oboru ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami,
 - vyhláška č. 248/1951 Ú. l., kterou se upravují podrobnosti o náhradě škody
- v oboru ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami
 - Na úseku finančním
- vyměřují a vybírají domovní daň (nová působnost podle tohoto nařízení pro místní a městské národní výbory, které dosud nebyly pověřeny správou této daně)
 - zákon č. 80/1952 Sb., o domovní dani, ve znění vládního nařízení č. 82/1953 Sb. a zákona č. 69/1956 Sb.,
 - vyhláška č. 370/1952 Ú. l., kterou se provádí zákon o domovní dani
- vyměřují a vybírají zemědělskou daň (nová působnost podle tohoto nařízení pro místní a městské národní výbory, které dosud nebyly pověřeny správou této daně)
 - zákon č. 50/1959 Sb., o zemědělské dani,
 - vyhláška č. 163/1959 Ú. l., kterou se provádí zákon č. 50/1959 Sb., o zemědělské dani,
 - vyhláška č. 164/1959 Ú. l., o průměrných normách výnosnosti pro účely vyměřování zemědělské daně
- vyměřují a vybírají daň z příjmů obyvatelstva (nová působnost podle tohoto nařízení)
 - zákon č. 78/1952 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, ve znění zákonů č. 69/1956 Sb. a č. 71/1957 Sb.,
 - vyhláška č. 4/1953 Ú. l., kterou se provádí zákon o dani z příjmů obyvatelstva, ve znění vyhlášek č. 243/1956 Ú. l., č. 135/1957 Ú. l., č. 228/1957 Ú. l. a č. 55/1958 Ú. l.
- vyměřují a vybírají živnostenskou daň (nová působnost podle tohoto nařízení)
 - zákon č. 79/1952 Sb., o živnostenské dani, ve znění zákonů č. 69/1959 Sb. a č. 71/1957 Sb.,
 - vyhláška č. 18/1953 Ú. l., kterou se provádí zákon o živnostenské dani,
 - vládní vyhláška č. 396/1952 Ú. l., kterou se vydává seznam řemeslných živností I. a II. třídy pro účely živnostenské daně
- vyměřují (stanoví) a vybírají správní poplatky za úkony prováděné místními národními výbory
 - zákon č. 105/1951 Sb., o správních poplatcích,

Sbírka zákonů č. 91/1960

- nařízení ministra financí č. 60/1955 Sb., o správních poplatcích, ve znění nařízeních č. 71/1956 Sb., č. 52/1957 Sb. a č. 62/1959 Sb.,
vyhláška č. 12/1958 Ú. l., o vydání nových kolkových známek
- vyměřují a vybírají místní poplatky
zákon č. 82/1952 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 26/1957 Sb.,
vyhláška č. 234/1953 Ú. l., kterou se provádí zákon o místních poplatcích, ve znění vyhlášek č. 239/1955 Ú. l., č. 190/1957 Ú. l. a č. 165/1959 Ú. l.,
zákon č. 67/1956 Sb., o hospodaření s byty, vyhláška č. 112/1957 Ú. l., o místním poplatku z bytů
- Na úseku zdravotnictví**
- rozhodují v dohodě s příslušným obvodním lékařem o základních opatřeních k zajištění hygienické nezávadnosti životního a pracovního prostředí na svém území
zákon č. 4/1952 Sb., o hygienické a protiepidemické péči, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 20/1957 Sb.),
vládní nařízení č. 71/1960 Sb. (§ 9)
- přezkoumávají rozhodnutí o přijetí dětí do péče územních jeslí nebo o propuštění z ní, pokud nejde o rozhodnutí na základě zdravotních důvodů
- rozhodují o odvolání proti rozhodnutí o příspěvku na zaopatření dětí v územních jeslích
vyhláška č. 164/1958 Ú. l., kterou se stanoví rozsah a podmínky poskytování preventivní a léčebné péče (léčebný řád)
- Na úseku sociálního zabezpečení**
- rozhodují o dávkách (službách) doplňkové péče v rozsahu stanoveném okresním národním výborem
vyhláška č. 170/1957 Ú. l., kterou se stanoví podrobnosti o provádění doplňkové péče, jakož i rozsah a podmínky mimořádných výhod poskytovaných osobám trvale těžce poškozeným na zdraví
- Na úseku zlepšovacích návrhů**
- rozhodují o žádosti za přezkoumání stanoviska podřízeného podniku, který odmítl zavést zlepšovacím návrh proto, že nepovažuje zavedení návrhu za prospěšné a účelné
vládní nařízení č. 45/1957 Sb., o zlepšovacích návrzích
- Na všech úsecích činnosti**
- rozhodují i o všech ostatních věcech, které jim platné předpisy svěřují.